

ಕನ್ನಡಾನುವಾದದ ನೂರನೇ ಪುಟದಲ್ಲಿನ ಈ ಸಾಲುಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ:

“ಒಂದು ದಿನ ಮಾಮೂಲಿಗಿಂತ ಬೇಗ ಎದ್ದಾಗ ನನಗೆ ಕಂಡ ದೃಶ್ಯ ದಿಗ್ಭ್ರಾಂತಿ ಹುಟ್ಟಿಸಿತು. ನಾನು ಇಡೀ ಸಿಲೋನಿನಲ್ಲಿ ಕಂಡ ಅತಿ ಸುಂದರ ಹಂಗಸು, ಸಂಚಗತ್ತಲ ಬಣ್ಣದ ವಿಗ್ರಹದಂತೆ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದವಳು ನನ್ನ ಮನೆಯ ಹಿತ್ತಲಿಗೆ ಬರುತ್ತಾ ಇದ್ದಳು. ಆಕೆ ತಮಿಳಿನ ಅಂತ್ಯಜ ಕುಲದವಳು. ತುಂಬ ಅಗ್ಗದ ಬೆಲೆಯ, ಚಿನ್ನದ ಬಣ್ಣದ ಅಂಚಿನ ಕೆಂಪು ಸೀರೆ ಉಟ್ಟಿದ್ದಳು. ಕಾಲಿಗೆ ಭಾರವಾದ ಅಂದುಗೆಗಳಿದ್ದವು. ಮೂಗಿನ ಎರಡೂ ಬದಿಯಲ್ಲಿ ಚುಕ್ಕೆಗಳು ಹಾಗೆ ಇದ್ದ ಎರಡು ತುಂಡು ಕೆಂಪು ಗಾಜಿನ ಮಣಿಗಳು ಅವಳ ಮುಖದಲ್ಲಿ ಹವಳದಂತೆ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದವು.

ನನ್ನತ್ತ ನೋಡಿಯೂ ನೋಡದ ಹಾಗೆ ಕಕ್ಕಸಿನ್ನತ್ತ ಗಂಭೀರವಾಗಿ ಸಾಗಿದಳು, ನಾನು ಅಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲವೇ ಇಲ್ಲ ಅನ್ನುವ ಹಾಗೆ ಗಲೀಜು ತುಂಬಿದ ಬಾಂಡಲಿಯನ್ನು ತಲೆಯ ಮೇಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ದೇವತೆಯ ಹಾಗೆ ನಡೆದು ಹೋದಳು.

ಅವಳು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಕೆಲಸ ‘ಕೀಳು.’ ಆದರೂ ಅವಳನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ತೆಗೆದು ಹಾಕಲಾಗದಷ್ಟು ಚೆಲುವಾಗಿದ್ದಳು. ನಾಚುವ ಕಾಡುಪ್ರಾಣಿಯ ಹಾಗೆ ಅವಳು ಬದುಕಿನ ಬೇರೆಯದೇ ವಲಯಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ್ದಳು. ಅವಳನ್ನು ಕರೆದೆ. ಉಪಯೋಗವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಆಮೇಲೆ ಅವಳು ಓಡಾಡುವ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಸಣ್ಣಪುಟ್ಟ ಉಡುಗೊರೆಗಳನ್ನು ಇಡುತ್ತಿದ್ದೆ... ರೇಶಿಮೆ ಬಟ್ಟೆ, ಹಣ್ಣು ಹೀಗೆ. ನಾನು ಕರೆದಷ್ಟು ಕೇಳಿಸಲಿಲ್ಲ. ಇಟ್ಟದ್ದು ಕಾಣಲಿಲ್ಲ ಅನ್ನುವ ಹಾಗೆ ನಡೆದು ಹೋಗಿಬಿಡುತ್ತಿದ್ದಳು. ಅಗ್ಗಿರವದ್ದು ಅನ್ನಿಸುವ ಅವಳ ದಿನಚರಿಯ ಕೆಲಸವು ಅವಳ ಚೆಲುವಿನಿಂದಾಗಿಯೇ ಮಹಾರಾಣಿಯೊಬ್ಬಳು ಉದಾಸೀನವಾಗಿ ನಡೆಸುವ ಆಚರಣೆಯ ಹಾಗೆ ಕಾಣುತ್ತಿತ್ತು.

ಮಾಡಲು ಬಯಸಿದ್ದನ್ನು ಪೂರಾ ಮಾಡಿಬಿಡಲು ನಿರ್ಧರಿಸಿದೆ. ಅವತ್ತು, ಅವಳ ಮುಂಗೈಯನ್ನು ಬಲವಾಗಿ ಹಿಡಿದೆ. ಅವಳ ಕಣ್ಣಲ್ಲಿ ಕಣ್ಣಿಟ್ಟು ನೋಡಿದೆ, ಬೇರೆ ಯಾವ ಭಾಷೆಯಲ್ಲೂ ಅವಳೊಡನೆ ಮಾತನಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಿರಲಿಲ್ಲ. ಅವಳ ಮುಖದಲ್ಲಿ ನಗುವಿನ ಸುಳಿವೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಮಂಚಕ್ಕೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು

ಹೋದೆ. ಸುಮ್ಮನೆ ಬಂದಳು. ಬತ್ತಲಾದಳು. ತೆಳ್ಳನೆ ಸೊಂಟ, ತುಂಬಿದ ಪೃಷ್ಠ, ಉಬ್ಬಿದ ಮೊಲೆ ಇವನ್ನೆಲ್ಲ ಕಂಡರೆ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದ ಸಾವಿರ ವರ್ಷದ ಹಳೆಯ ಶಿಲ್ಪವನ್ನು ಕಂಡಂತಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ನಾವು ಸೇರಿದ್ದು ಮನುಷ್ಯ ಮತ್ತು ವಿಗ್ರಹದ ಮಿಲನದಂತೆ ಇತ್ತು. ಕಣ್ಣು ಪೂರಾ ತೆರೆದುಕೊಂಡು ಯಾವ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ತೋರದೆ ಸುಮ್ಮನೆ ಇದ್ದಳು. ನನ್ನ ಬಗ್ಗೆ ಅಸಹ್ಯಪಡುವ ಎಲ್ಲ ಅಧಿಕಾರವೂ ಅವಳಿಗಿತ್ತು. ಈ ಅನುಭವ ಮತ್ತೆ ರಿಪೀಟು ಆಗಲಿಲ್ಲ”.

ಈ ಸಾಲುಗಳು ಕನ್ನಡದ ಕ್ಲಾಸಿಕ್‌ಗಳಲ್ಲೊಂದಾದ ಯು.ಆರ್. ಅನಂತಮೂರ್ತಿಯವರ ‘ಸಂಸ್ಕಾರ’ ಕಾದಂಬರಿಯ ಸಾಲುಗಳಿರಬೇಕೇನೋ ಎಂದು ಅನುಮಾನಿಸುವಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ನನ್ನದ ಗದ್ಯ ಶೈಲಿಯನ್ನು ನೆನಪಿಸುತ್ತದೆ. ಹಾಗೆನಿಸುವುದಕ್ಕೆ ನನ್ನ ಸಾಹಿತ್ಯದಿಂದ ಪ್ರೇರಿತರಾದ ಓಎಲ್‌ಎನ್ ಅನುವಾದ ಕೂಡ ಕಾರಣವಿರಬಹುದು. ಆದರೆ, ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಣೇಶಾಚಾರ್ಯರ ಮಡಿ ಮೈಲಿಗೆಯನ್ನು ನೆನಪಿಗೆ ತರುವಂತಿರುವುದು ನೆರೂಡ. 1965ರಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಗಿದ್ದ ‘ಸಂಸ್ಕಾರ’, 1972ರಲ್ಲಿ ಎ.ಕೆ. ರಾಮಾನುಜನ್ ಅವರ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಅನುವಾದದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಗೊಂಡು ಲೋಕಮುನ್ನಣೆ ಪಡೆದಿತ್ತು. ಹಾಗಾಗಿ, ನೆರೂಡ ‘ಸಂಸ್ಕಾರ’ವನ್ನು ಓದಿ ಪ್ರೇರಣೆ ಹೊಂದಿ ಇಂತಹ ಸಾಲುಗಳನ್ನು ಬರೆದಿರಬಹುದೇನೋ ಎಂದೆನಿಸಿದರೂ, ನೆರೂಡ ‘ನೆನಪುಗಳು’ ಅವರು ತೀರಿಕೊಂಡ ಅರು ತಿಂಗಳ ನಂತರ, 1974ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಗಿದ್ದರಿಂದ ಅದನ್ನು ಅನುಮಾನಿಸಲೂಬಹುದು. ಅಲ್ಲದೆ, ರೊಮ್ಯಾಂಟಿಕ್ ಭಾಷೆ ಸ್ವಾನ್‌ನಲ್ಲಿ ಕಾವ್ಯ ರಚಿಸುತ್ತ, ‘ಪ್ರೇಮಕವಿ’ ಎಂದು ಲೋಕಪ್ರಸಿದ್ಧರಾದವರಿಗೆ ಅಂತಹ ಸಾಲುಗಳನ್ನು ಬರೆಯುವುದೇನು ಕಷ್ಟದ ಕೆಲಸವೇನಲ್ಲ!

* * *

ನೆರೂಡ, ತನ್ನ ಬದುಕಿನ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ದಾಖಲಿಸಲು ಬರೆದಿರುವ ಸಾಲುಗಳು ‘ಸಂಸ್ಕಾರ’ ಕಾದಂಬರಿಯ ಭಾಗಮೂರರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಣೇಶಾಚಾರ್ಯರು ಪದ್ಯಾವತಿಯನ್ನು ಕಂಡು ಮನದಲ್ಲೇ ಅಂದುಕೊಳ್ಳುವ ಈ ಸಾಲುಗಳನ್ನು ನೆನಪಿಸುತ್ತವೆ: “ನೀಳವಾದ ಕಪ್ಪು ಕಣ್ಣುಗಳು. ಎದೆಯ ಮೇಲೆ ಇಳಿತಿಟ್ಟ ಕೃಷ್ಣಸರ್ಪದ